

S. M. Petersen: Hvad angaaer den omtalte Duellighedsprøve, som er udtalt at skulle bibeholdes, da maa jeg tillade mig at være af samme Mening, dog skønner jeg ikke, at det vil være nødvendigt at fordre Duellighedsprøve af en Mand, som kun vil arbejde med sine egne Hænder, men naar han vil drive et Haandværk fabrikmæssig, eller med andre Ord ved Medhjælper, og maaskee ikke engang kender selv den Haandtering, han giver sig af med, da troer jeg, det er uheldigt, og i dette Tilfælde anseer jeg det for aldeles nødvendigt, idetmindste for et temmelig lang Tidsrum, at fordre af den, som vil ernære sig ved Haandværksdrift og vil benytte flere Kræfter end sine egne Hænder, at han som Hovedperson ved Bedriften skal aflægge Prøve paa, at han dog nogenlunde er Opgaven voksen. At denne derimod kan simplificeres noget i Beføstningen og maaskee endogsaa i flere Henseender frigjøre Bedkommende for Chicane, er en anden Sag. Jeg troer ikke, at det er rigtigt at gjøre et saa stort Spring paa eengang med Hensyn til de Folk, som med megen Møje, med flere Aars Opoffrelse og stor Pengesbeføstning nu eengang have faaet Ret til at ernære sig paa denne eller hiin Maade, og sige lige med Get: nu skal din Nabo, som er rigere end Du, med sin Kapital have Lov til at undertrykke Dig, og saa at sige tilintetgjøre din hele Existent, og dette kan ikke undgaaes, naar Duellighedsprøven aldeles bliver kastet overbord. Det er ikke min Hensigt dermed at skaffe Forbrugere bedre Arbeide, thi i saa Henseende troer jeg ikke det har stort at betyde; jeg for mit Bedkommende troer, at Enhver nok søger hen, hvor han troer at faae det bedste Arbeide, men det kan gjerne være, at der bør være en Grændse, ogsaa for at ikke altfor mange Letfærdige skulde etablere sig paa en eller anden Maade, nemlig Saadanne, som ikke ere deres Opgaver vorne, men Hovedtingen er efter mine Begreber, at Duellighedsprøven bibeholdes, for at ikke Capitalisterne skulle komme til at undergrave aldeles de allerede bestaaende Haandværkere, og i modsat Fald troer jeg ikke at kunne stemme for Loven. Dersom der var Tale om at organisere en ny Stat, var det en anden Sag, men her

er kun Tale om at gaae over fra det Gamle til det Nye; at Prøven derimod maaskee kunde svinde bort i Fremtiden, skal jeg indrømme, men efter mine Begreber bør Prøven fornustigviis bestaae idetmindste for en Tid; derved troer jeg, efter hvad jeg har haft Leilighed til at erfare, at den største Deel af den Frygt, som de arbejdende og næringsdrivende Borgere og Haandværkere nære for Loven, vil forsvinde. Jeg skal ikke opholde mig længere herved; jeg har kun troet, da jeg lægger saa stor Vægt derpaa, ikke at burde undlade at udtale disse Ord, allerede paa Sagens nærværende Trin.

J. N. Hansen: Jeg maa beklage, at en nødvendig Reise har forhindret mig fra at gjøre mig saaledes bekendt med det foreliggende Lovudkast, at jeg kan udtale mig derom, som jeg vistnok ellers vilde have slet mig opfordret til. Jeg har derfor afholdt mig fra at tage Ordet tidligere, fordi jeg havde ønsket, dersom denne første Behandling var bleven fortsat i et følgende Møde, da at opsætte mine Udtalelser til dette; men da jeg frygter for, at første Behandling kunde blive tilendebragt i aften, har jeg ikke villet undlade at tage Ordet, uagtet jeg, som sagt, paa Grund af Mangel paa Tid til at sætte mig ind i Lovudkastet, kun vil være istand til kortelig at ytre mig derom.

Jeg kan ikke Andet end udtale min Glæde over, at vi endelig ere komne saavidt, at vi have faaet forelagt et Lovudkast til en reformat Næringslovgivning. Vi have i flere Aar her i Rigsdagen leilighedsviis udtalt Ønsket om at faae denne Reform gennemført, og vi maae derfor glæde os over, at Begyndelsen er gjort; ja, jeg vil endog sige, at denne Begyndelse er kommen i en saadan Stikfelse, at vi med nogle Modificationer i det forelagte Lovforslag, deels indskrænkende, deels ogsaa i adskillige Punkter udvidende, kunne antage at faae en brugbar Lov deraf.

Jeg skal strax udtale min Anerkjendelse af, at man er kommen til ikke at ville opretholde Laagsvæsenet som Tvangsanstalt. Det forekommer mig, at man i det Hele bør komme til ved denne Lov aldeles at ophæve det, overladende til dem, der søle Trang til i denne